



gemeente
Zoetermeer

Monitor Voor- en Vroegschoolse Educatie Zoetermeer 2020/2021



Monitor Voor- en Vroegschoolse Educatie Zoetermeer 2020/2021

Januari 2022

COLOFON

Uitgave: Gemeente Zoetermeer
Postbus 15
2700 AA Zoetermeer
Telefoon : 14079
Internet : www.zoetermeer.nl

Samenstelling : Koen van Splunter
Afdeling JaBo, Onderzoek & Statistiek

Opdrachtgever: Team Onderwijs
Afdeling Samenleving

Bronvermelding: overname van gegevens uit deze monitor is toegestaan,
mits de bron duidelijk wordt vermeld.

INHOUDSOPGAVE

<i>COLOFON</i>	4
SAMENVATTING MONITORRESULTATEN VVE SCHOOLJAAR 2020-2021	6
1. INLEIDING	7
2. RESULTATEN KINDEROPVANGLOCATIES	8
3. RESULTATEN KINDEROPVANGLOCATIES	111
4. RESULTATEN VVE-BASISSCHOLEN	144
5. RESULTATEN DOELGROEOPLEERLINGEN BASISONDERWIJS UITGEDRUKT IN LEERWINST	177
6. HET AANTAL KINDEREN DAT PROBLEEMLOOS OVERGAAT NAAR GROEP 3	221
BIJLAGE 1: OVERZICHT VAN ALLE SPEELTAALHUIZEN EN VVE-SCHOLEN EN DE VERSPREIDING OVER ZOETERMEER .	222
BIJLAGE 2: OVERZICHT TABELLEN / GRAFIEKEN CITO-RESULTATEN VOORSCHOOLSE EDUCATIE.....	233
BIJLAGE 3: OVERZICHT TABELLEN / GRAFIEKEN CITO-RESULTATEN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE	255

Samenvatting monitorresultaten VVE schooljaar 2020-2021

De gemeente Zoetermeer monitort in samenwerking met de kinderopvanginstellingen en de Zoetermeerse schoolbesturen de (onderwijs)resultaten van de voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Er wordt gebruik gemaakt van landelijke genormeerde CITO-toetsen en van de KIJK!-methode. De gemeente Zoetermeer, als regievoerder van de onderwijsachterstanden, heeft met de kinderopvanginstellingen en de schoolbesturen hierover afspraken gemaakt en voldoet zo aan de eis van monitoring van de effecten van VVE ten behoeve van de onderwijsinspectie. De resultaten van het schooljaar 2020/2021 zijn als volgt samen te vatten. Een algemene opmerking bij de monitorresultaten is dat de voorschoolse voorzieningen en scholen hebben aangegeven dat er vanwege de Coronacrisis minder toetsmomenten waren.

Monitorresultaten van de VVE in het kort:

- Het streven is dat minimaal 50% van de doelgroepeuters op de P2-toets van de CITO-toets minimaal 25% meer dan gemiddelde ontwikkeling laat zien (=meer dan gemiddelde leerwinst) in vergelijking met het resultaat op de P1-toets. Bij taal is dit 17% en bij rekenen is dit 11%. De gemiddelde vaardigheidsgroei (voor beide onderdelen samen) bedraagt 14%. Het streven van 50% is niet bereikt.
- Het streven is dat minimaal 50% van de KIJK-doelgroepeuters bij de eindafname minimaal 25% meer dan gemiddelde ontwikkeling laat zien (=meer dan gemiddelde leerwinst) in vergelijking met de vorige eindafname. Bij de KIJK-peuters boekt 39% een meer dan gemiddelde leerwinst op ontluikende geletterdheid en 47% op ontluikende gecijferdheid. De gemiddelde vaardigheidsgroei (voor beide onderdelen samen) bedraagt 43%. Het streven van 50% is niet bereikt.
- Het streven is dat bij de CITO-toetsen voor kleuters minimaal 40% van de doelgroepkinderen op de E2-toets minimaal 25% meer dan gemiddelde ontwikkeling laat zien (=meer dan gemiddelde leerwinst) in vergelijking met het resultaat op de E1-toets. Bij de kleuters (groep 1 en 2) boekt 38% en 55% een meer dan gemiddelde leerwinst op respectievelijk taal en rekenen. De gemiddelde vaardigheidsgroei (voor beide onderdelen samen) bedraagt 46%. Het streven van 40% is dit jaar bereikt.
- Het streven is dat bij minimaal 40% van de KIJK-doelgroepkleuters bij de eindafname minimaal 25% meer dan gemiddelde ontwikkeling laat zien (=meer dan gemiddelde leerwinst) in vergelijking met de vorige eindafname. Bij de KIJK-leerlingen waarbij de eerste eindafname vergeleken is met de eindafname uit voorgaand jaar boekt 39% en 31% een meer dan gemiddelde leerwinst op respectievelijk beginnende geletterdheid en gecijferdheid. De gemiddelde vaardigheidsgroei (voor beide onderdelen samen) bedraagt 35%. Het streven van 40% is niet bereikt.
- In groep 3 van de basisschool (peildatum 1 oktober) is het streven dat minimaal 80% van de doelgroepkinderen zonder kleuterverlenging is doorgestroomd van groep 2 naar groep 3. Landelijk is dit 88% bij de gemiddelde populatie (inspectienorm). Dit streven is met 79% net niet behaald.

1. Inleiding

Al vele jaren investeert de rijksoverheid in voor- en vroegschoolse educatie (VVE). De gemeenten in Nederland krijgen financiële middelen om, in overleg met de kinderopvang en het onderwijs, te besteden aan het geven van extra aandacht aan die kinderen die een ontwikkelingsachterstand hebben of dreigen te krijgen. Zo'n achterstand kan effect hebben op de verdere schoolloopbaan van die kinderen en verhoogt de kans op voortijdig schoolverlaten in het voortgezet onderwijs.

Gemeenten hebben op grond van de artikelen 165, 166 en 167 van de Wet op het primair onderwijs een verplichting tot het aanbieden van voldoende voorzieningen met voorschoolse educatie, zowel in aantal als in spreiding, voor kinderen met een risico op een onderwijsachterstand binnen de gemeente.

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor voorschoolse educatie en scholen voor vroegschoolse educatie. Gemeenten en scholen zijn verplicht om samen afspraken te maken over het verbeteren van de leerprestaties van leerlingen met een achterstand.

Peuters vallen onder de doelgroep voor voorschoolse educatie als zij een indicatie van het consultatiebureau hebben. Zij kunnen deze indicatie krijgen op basis van: een taalontwikkelingsachterstand volgens het (verrijkt) Van Wiechenschema en/of een (taal) ontwikkelingsarme thuissituatie en/of sociaal-emotionele ontwikkeling.

Een kleuter valt onder de doelgroep voor vroegschoolse educatie als hij/zij voldoet aan de definitie voor voorschoolse educatie, indien mogelijk aangetoond met het verplichte overdrachtsformulier, en/of als de ontwikkelingsleeftijd minimaal 6 maanden/3 blokjes lager is dan de chronologische leeftijd en/of als hij/zij korter dan 1 jaar in Nederland woont.

In het kader van de Wet OKE zijn er in Zoetermeer afspraken gemaakt ten aanzien van de monitoring van de VVE. Verder hebben de gemeente en de aanbieders van VVE gezamenlijk resultaatafspraken gemaakt. In deze Monitor worden de behaalde resultaten weergegeven.

Scholen en kinderopvanginstellingen zijn verantwoordelijk voor de analyse van de toetsgegevens en het handelen naar aanleiding van bevindingen. Daarnaast heeft de gemeente in opdracht van de rijksoverheid een regierol in het formuleren van onderwijsachterstandenbeleid in samenspraak met de partners in de stad en het maken van afspraken over de uitvoering.

De Inspectie eist een goede methodiek van monitoren van het effect van VVE. Uitgangspunt van het monitoren van de VVE resultaten is het vergelijken van de ontwikkeling van doelgroepkinderen in termen van leerwinst. De leerwinst wordt op bijna alle scholen en kinderopvanglocaties gemeten op basis van de methode KIJK!. Bij de methode KIJK! wordt een breder algemeen welbevinden gemeten. Voor deze monitor worden alleen de items 'beginnende gecijferdheid' en 'beginnende geletterdheid' meegenomen. De KIJK!-resultaten worden vastgesteld op basis van observaties van de leerlingen tijdens met name betekenisvolle speel-/werkmomenten. Eén school en één aanbieder voor kinderopvang leveren hun gegevens nog aan op basis van CITO-toetsen en peuter- en kleuteroverzichten.

2. Resultaten kinderopvanglocaties

Om het effect van de extra activiteiten en inzet van middelen te bepalen, wordt gekeken naar de CITO- en KIJK!-resultaten van de doelgroepeuters. Op de kinderopvanglocaties zijn de kinderen getoetst op Taal voor peuters P1 en P2, en op Rekenen voor peuters P1 en P2. Dit zijn de CITO-toetsen.

De KIJK!-methode toets op ontluikende geletterdheid en ontluikende gecijferdheid.

De P1 toetsen worden op de leeftijd van 3,0 t/m 3,5 jaar afgenomen, de P2 toetsen tussen de 3,6 en 4,0 jaar.

Deze toetsen zijn afgenomen bij alle doelgroepeuters in de VVE-groepen.

Cito heeft een peuter- en kleutervolgsysteem ontwikkeld om vorderingen, problemen en achterstanden in kaart te brengen. De toetsuitslagen worden weergegeven in Niveau I t/m V. Niveau I is een score ver boven het gemiddelde, Niveau V is een score ver onder het gemiddelde. De CITO-norm gaat uit van vijf groepen van 20%. De indeling in de niveaus is dus symmetrisch opgebouwd en heeft als voordeel dat er een gemiddelde groep is.

Niveau	%	Interpretatie
I	20%	Ver boven het gemiddelde
II	20%	Boven het gemiddelde
III	20%	De gemiddelde groep leerlingen
IV	20%	Onder het gemiddelde
V	20%	Ver onder het gemiddelde

Voor de KIJK!-toets worden de uitslagen weergegeven in Niveau OG t/m BG. De definiëring van de KIJK!-scores is als volgt:

- OG (onder gemiddeld) = wanneer de ontwikkelingsleeftijd van een kind minimaal 6 maanden lager is dan de chronologische leeftijd.

- G (gemiddeld) = wanneer de ontwikkelingsleeftijd van een kind maximaal 4 maanden lager of hoger is dan de chronologische leeftijd.

- BG (boven gemiddeld) = wanneer de ontwikkelingsleeftijd van een kind minimaal 6 maanden hoger is dan de chronologische leeftijd.

In deze monitor zijn de CITO-toetsgegevens opgenomen die door kinderopvang 'De Drie Ballonnen' zijn aangeleverd.

In het schooljaar 2020-2021 is Kern Kinderopvang overgestapt op de KIJK!-methode. Deze resultaten zijn ook in deze rapportage opgenomen.

Normaliter is er van meer peuters een P2 score dan een P1 score bekend. Dit komt doordat een aantal jonge peuters nog niet toetsbaar is of later instroomt. Op het tweede toetsmoment, als de kinderen 3,6 jaar oud zijn, is hun beheersing van het Nederlands over het algemeen voldoende om de toetsvragen te kunnen beantwoorden. De niet- toetsbare kinderen zijn bij de scoreberekening niet meegenomen.

Echter, vanwege de Coronacrisis waren er minder toetsmomenten. Daardoor kan het voorkomen dat er juist van minder peuters een P2 score bekend is.

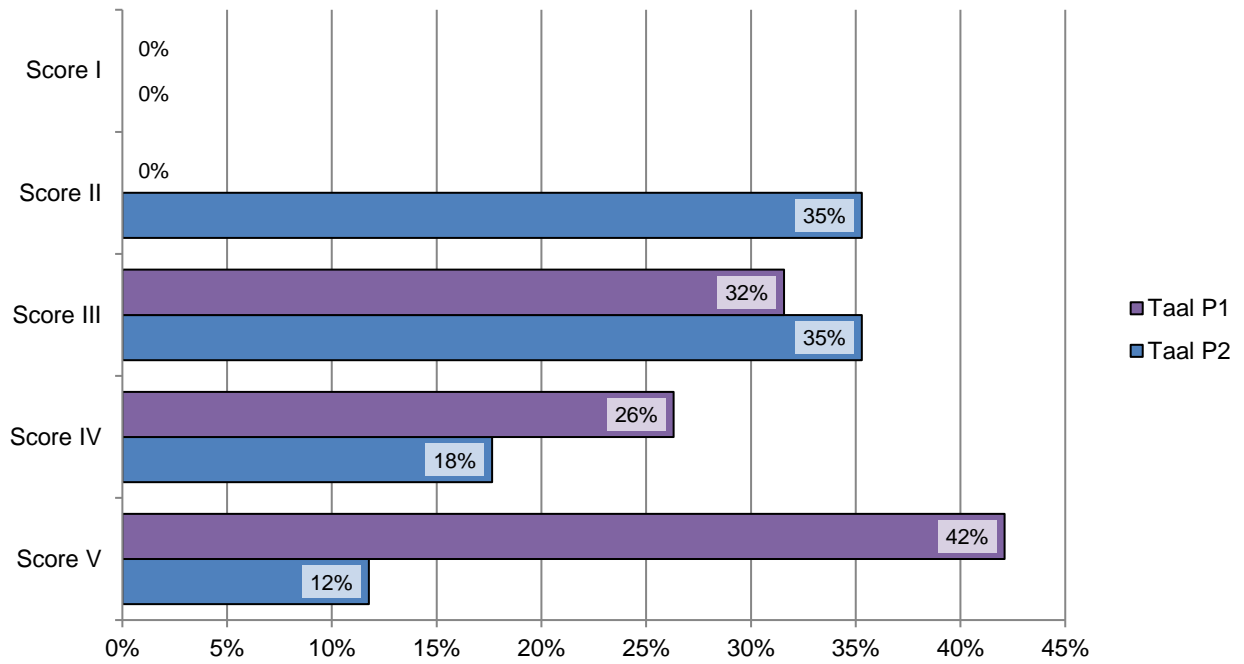
De laatste jaren schommelde het percentage niet toetsbare kinderen bij Taal voor de P1-toets tussen de 8% en de 19%. Het afgelopen jaar is met een percentage van 51% een uitzondering. Voor de P2 toets lag dit percentage tussen de 2% en 10%. Ook hiervoor geldt dat het percentage in het schooljaar 2020/2021 met 54% een stuk hoger ligt.

Hetzelfde beeld is te zien bij Rekenen. Het percentage bij de P1 toets varieerde tussen 10% en 23% en is in schooljaar 2020/2021 54%, en bij de P2-toets schommelde het tussen de 5% en de 10%, waarbij het in schooljaar 2020/2021 56% was.

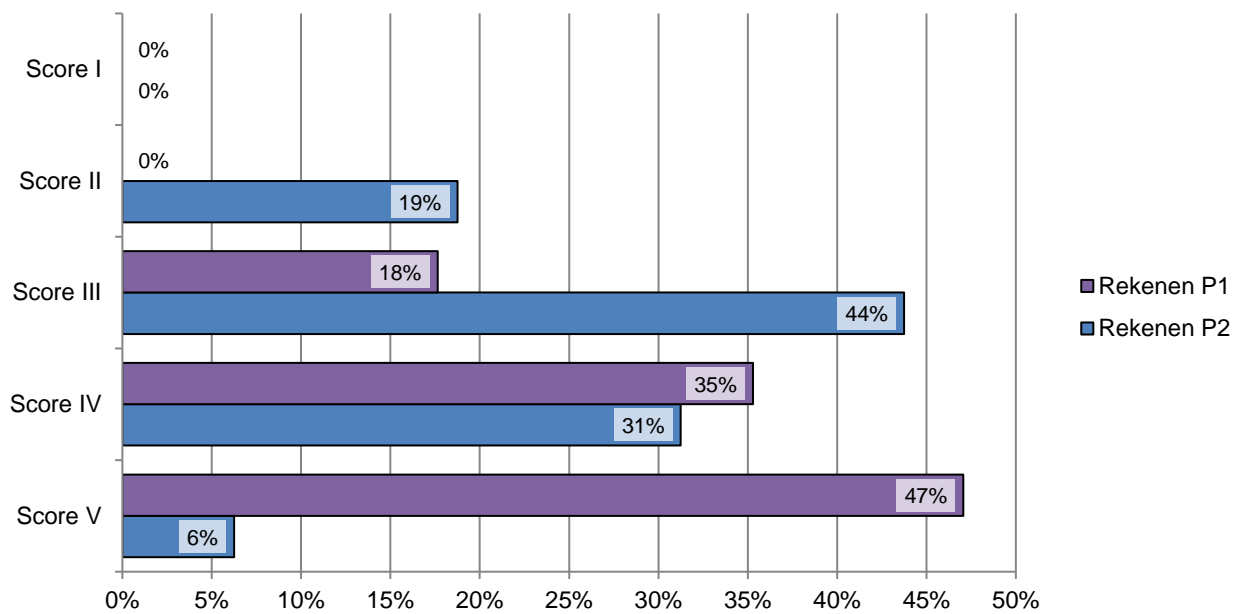
Deze hogere percentages komen door de Coronacrisis, waardoor er minder toetsmomenten waren.

De KIJK!-methode is in het schooljaar 2020-2021 voor het eerst gebruikt bij peuters. De Kern Kinderopvang is op deze methode overgestapt. In het schooljaar 2020-2021 was zowel bij ontluikende geletterdheid als bij ontluikende gecijferdheid 73% van de kinderen niet toetsbaar. Ook hier wordt de Coronacrisis als reden genoemd voor het hoge percentage.

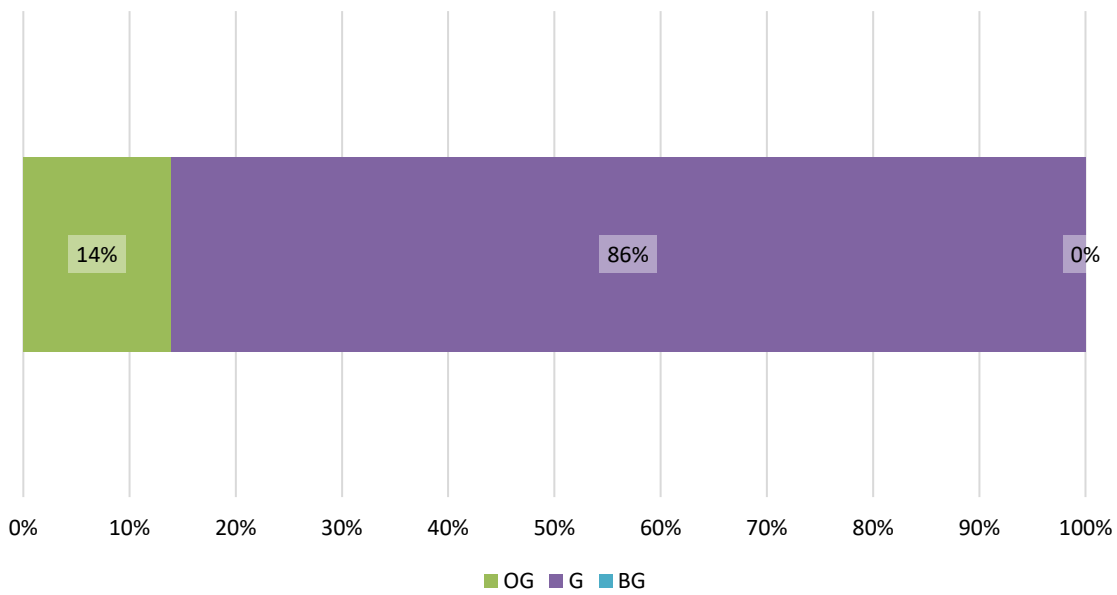
Grafiek 2.1 Uitslag CITO-toets Taal voor peuters P1 en P2, schooljaar 2020/2021



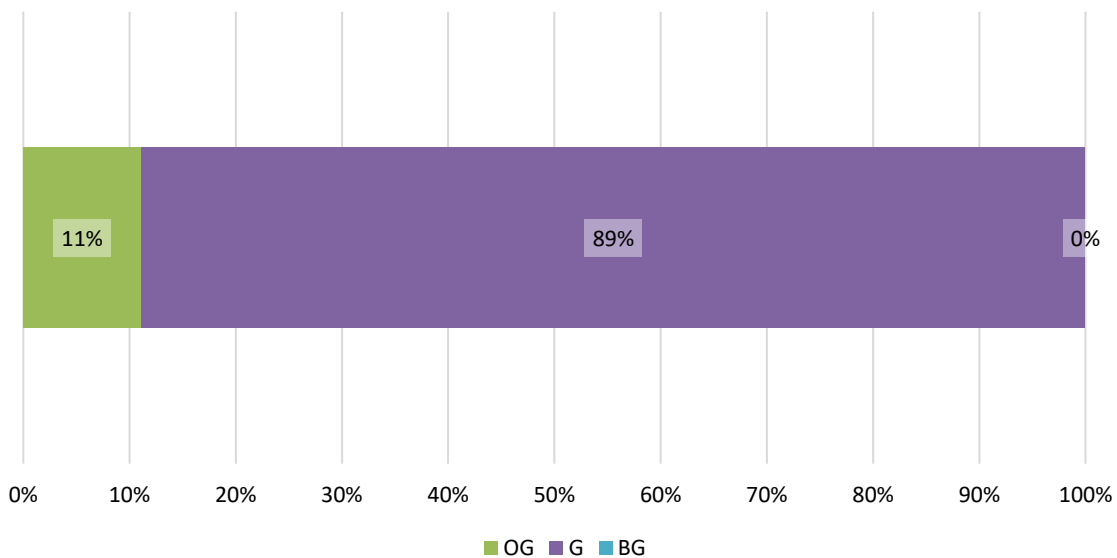
Grafiek 2.2 Uitslag CITO-toets Rekenen voor peuters P1 en P2, schooljaar 2020/2021



Grafiek 2.3 Uitslag KJK!-toets ontluikende geletterdheid, schooljaar 2020/2021



Grafiek 2.4 Uitslag KJK!-toets ontluikende gecijferdheid, schooljaar 2020/2021



Conclusie

De CITO-scores van de doelgroepeuters tijdens het eerste meetmoment (P1) blijven logischerwijs achter bij de landelijke gemiddelden van alle peuters in Nederland, doelgroep- en niet-doelgroepkinderen. Bij het tweede meetmoment lijken alle doelgroepkinderen nog steeds iets achter te lopen bij de landelijke gemiddelden. Zo scoort, zowel bij taal als bij rekenen, niemand ver boven het gemiddelde.

De KJK!-scores laten zien dat het merendeel van de doelgroepeuters gemiddeld scoort. Bij ontluikende geletterdheid scoort 86% gemiddeld en bij ontluikende gecijferdheid 89%. Zowel bij ontluikende geletterdheid als bij ontluikende gecijferdheid scoort geen enkele doelgroepeuter bovengemiddeld.

3. Resultaten kinderopvanglocaties uitgedrukt in leerwinst

Voor de beoordeling van de vooruitgang van een kind heeft CITO de leerwinstmeting ontwikkeld. De scores van de *doelgroepkinderen* worden door de scholen geanalyseerd en de toetsresultaten worden bekeken op de score meer, minder of gelijk aan de gemiddelde leerwinst ten opzichte van de vorige afname.

Hieronder staan de toetsresultaten van de doelgroepkinderen, uitgedrukt in leerwinst. Het betreft een vergelijking van het vaardigheidsniveau (I t/m V) met het vaardigheidsniveau van de voorgaande afname van elk kind individueel.

Score 1 = het aantal doelgroepkinderen met minder leerwinst dan gemiddeld (vaardigheidsniveau is relatief laag in vergelijking met de vorige afname).

Score 2 = het aantal doelgroepkinderen met een leerwinst gelijk aan het gemiddelde (vaardigheidsniveau is gelijk gebleven in vergelijking met de vorige afname).

Score 3 = het aantal doelgroepkinderen met meer leerwinst dan gemiddeld (vaardigheidsniveau is relatief vooruitgegaan ten opzichte van de vorige afname).

Bij de KIJK!-methode wordt een andere methode gehanteerd. Het betreft een vergelijking van het vaardigheidsniveau/ontwikkelingsleeftijd (BG t/m OG) met het vaardigheidsniveau/ontwikkelingsleeftijd van de voorgaande afname van elk kind individueel.

Score 1 = aantal doelgroepkinderen met minder leerwinst dan gemiddeld (het kind gaat in zijn ontwikkelingsleeftijd 10 maanden of minder vooruit in een jaar).

Score 2 = aantal doelgroepkinderen met leerwinst gelijk aan gemiddelde (het kind gaat in zijn ontwikkelingsleeftijd 12 maanden vooruit in een jaar).

Score 3 = aantal doelgroepkinderen met meer leerwinst dan gemiddeld (het kind gaat in zijn ontwikkelingsleeftijd 14 maanden of meer vooruit in een jaar).

Het gaat hier om de doelgroepeuters die ook in het vorige hoofdstuk zijn opgenomen. Het betreft een vergelijking van de P2 score met de P1 score voor de doelgroepeuters. De leerwinstgegevens zijn getotaliseerd aangeleverd.

Omdat alleen toetsgegevens uit schooljaar 2020/2021 zijn opgenomen in de tabellen is niet voor elk kind een vergelijking tussen P2 en P1 mogelijk (toetsresultaten uitgedrukt in leerwinst). Ook de spreiding van in- en uitstroom van peuters heeft invloed op het aantal getoetste peuters en de mogelijkheid tot vergelijking van P2 t.o.v. P1. Hierdoor zijn bij deze analyse de aantallen peuters beperkter dan bij de afnamegegevens van de afzonderlijke toetsen.

Normen

Voor de gemeentelijke VVE-monitor 2020/2021 is het volgende streven afgesproken:

- Op de CITO-toetsen voor peuters behaalt minimaal 50% van de doelgroepkinderen op de P2- toets een meer dan gemiddelde vaardigheidsgroei in vergelijking met het resultaat op de P1-toets.
- Bij de KIJK!-methode behaalt minimaal 50% van de doelgroepeuters op de laatste eindafname een meer dan gemiddelde vaardigheidsgroei in vergelijking met het resultaat bij de eindafname een jaar eerder.

Tabel 3.1 Taal voor Peuters, toetsresultaten uitgedrukt in leerwinst, schooljaar 2020/2021

Taal voor peuters	Score																	
	I			II			III			IV			V			Totaal		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
P2 t.o.v. P1	-	-	-	0%	83%	17%	0%	67%	33%	0%	100%	0%	100%	0%	0%	17%	67%	17%
	n=															3	12	3

De totaalkolom in Tabel 3.1 laat zien hoe verhoudingsgewijs de score is van alle doelgroepeuters tezamen, ongeacht het vaardigheidsniveau: 17% van deze peuters heeft een score '3': meer leerwinst dan gemiddeld. Ter vergelijking: in schooljaar 2019/2020 had 67% van de doelgroepeuters een score '3'.

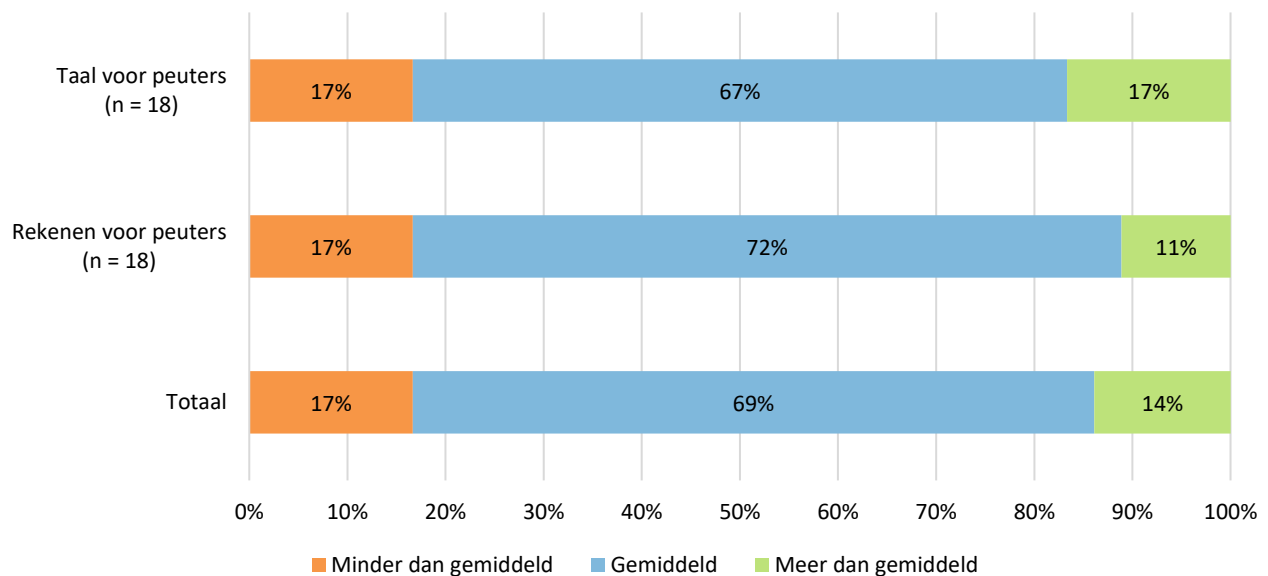
De percentages, vermeld onder de vaardigheidsniveaus I t/m V tonen de leerwinst *binnen* de vaardigheidsniveaus. Bij 17% van de doelgroeppeuters met een vaardigheidsniveau 'II' is er meer leerwinst dan gemiddeld: zij scoren een '3' bij de vergelijking van toets P2 t.o.v. P1. Bij de doelgroeppeuters met een vaardigheidsniveau 'V' zijn alle peuters minder dan gemiddeld vooruitgegaan.

Tabel 3.2 Rekenen voor Peuters, toetsresultaten uitgedrukt in leerwinst, schooljaar 2020/2021

Rekenen voor peuters	Score																	
	I			II			III			IV			V			Totaal		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
P2 t.o.v. P1	-	-	-	0%	100%	0%	0%	75%	25%	17%	83%	0%	100%	0%	0%	17%	72%	11%
															n=	3	13	2

Bij rekenen heeft 11% meer leerwinst dan gemiddeld (vorig jaar was dit 61%). Bij de leerwinst *binnen* de vaardigheidsniveaus zien we dat bij vaardigheidsniveau 'IV' 17% van de doelgroeppeuters qua relatief vaardigheidsniveau minder dan gemiddeld vooruitgegaan is; 83% van de peuters in vaardigheidsniveau 'IV' heeft een gemiddelde leerwinst behaald.

Grafiek 3.1 CITO-toetsresultaten uitgedrukt in leerwinst, schooljaar 2020/2021



Tabel 3.3 Ontluikende geletterdheid voor Peuters, in leerwinst, schooljaar 2020/2021

KIJK! Ontluikende geletterdheid peuters	Score												
	BG			G			OG			Totaal			
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	
E(t) t.o.v. E(t-1)	-	-	-	26%	45%	29%	0%	0%	100%	22%	39%	39%	
										n=	8	14	14

Bij de KIJK!-resultaten voor ontluikende geletterdheid voor peuters haalt 39% van de kinderen een meer dan gemiddelde leerwinst. Alle peuters die op de eerste eindtoets een onder gemiddelde ontwikkeling hadden, laten een meer dan gemiddelde ontwikkeling zien.

Tabel 3.4 Ontluikende gecijferdheid voor Peuters, in leerwinst, schooljaar 2020/2021

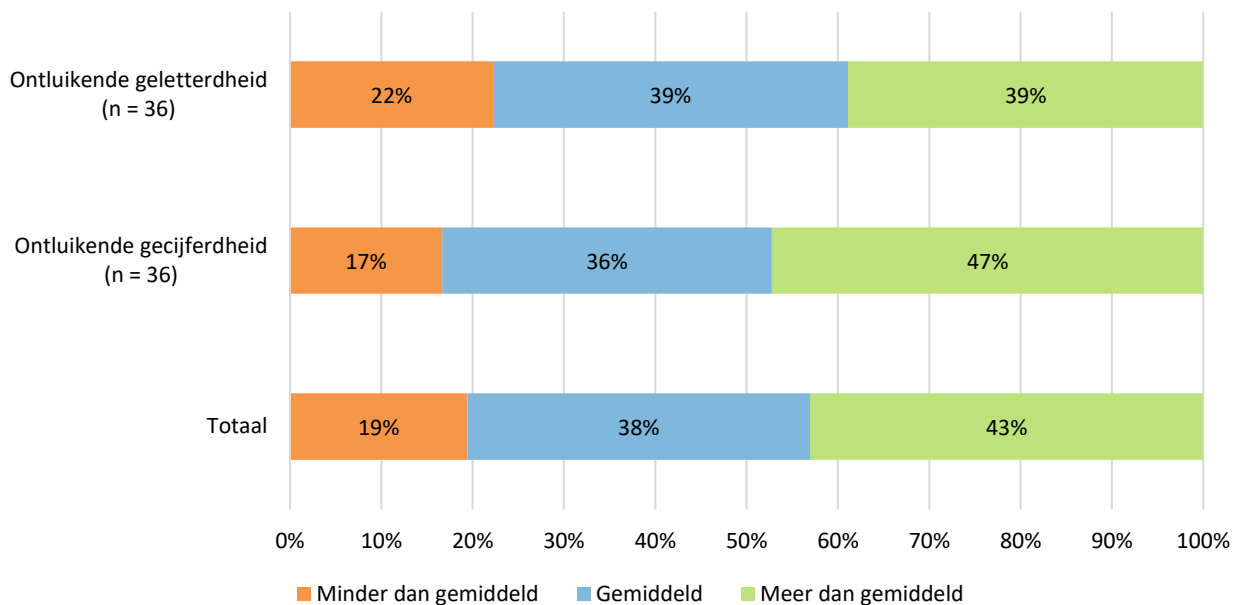
KIJK! Ontluikende gecijferdheid peuters	Score											
	BG			G			OG			Totaal		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
E(t) t.o.v. E(t-1)	-	-	-	19%	41%	41%	0%	0%	100%	17%	36%	47%
	n=									6	13	17

Bij de KIJK!-resultaten voor ontluikende gecijferdheid voor peuters haalt 47% van de kinderen een meer dan gemiddelde leerwinst. Alle peuters die op de eerste eindtoets een onder gemiddelde ontwikkeling hadden, laten een meer dan gemiddelde ontwikkeling zien.

De Kern Kinderopvang heeft een aantal kanttekeningen bij de cijfers doorgegeven. De leerwinst zou te berekenen moeten zijn geweest van 131 doelgroeppeuters. Dat van slechts 36 peuters de leerwinst bekend is komt onder andere door de Coronacrisis. Hierdoor waren er minder toetsmomenten, waardoor de pedagogisch medewerkers niet altijd voldoende zicht hadden op de ontwikkeling van de peuter om de leerwinst te kunnen bepalen. Ook keerden niet alle doelgroeppeuters na de heropening direct terug bij de kinderopvang.

Daarnaast zijn veel rapporten van 2020 een nulmeting. Dat is het eerste rapport 3 maanden na de plaatsing van de peuter. Tijdens deze nulmeting worden ontluikende geletterdheid en ontluikende gecijferdheid niet altijd meegenomen, waardoor later de leerwinst ook niet te bepalen is.

Grafiek 3.1 KIJK!-toetsresultaten uitgedrukt in leerwinst, schooljaar 2020/2021



Conclusie

De vergelijking van de relatieve CITO-toetsgegevens bij de doelgroeppeuters toont bij taal een meer dan gemiddelde leerwinst bij 17% van de peuters aan. Bij rekenen betreft dit 11% van de doelgroeppeuters. Het streven van 50% is bij beide onderdelen niet behaald.

De vergelijking van de KIJK!-toetsgegevens bij de doelgroeppeuters laat bij taal een meer dan gemiddelde leerwinst zien bij 39% van de peuters. Bij rekenen haalt 47% van de peuters een meer dan gemiddelde leerwinst. Het streven van 50% is bij beide onderdelen niet behaald.

4. Resultaten VVE-basisscholen

Om het effect van de extra activiteiten en inzet van middelen te bepalen wordt gekeken naar de CITO-resultaten en KIJK!-resultaten van de doelgroepkinderen in het basisonderwijs bij de VVE basisscholen. In totaal hebben deze resultaten betrekking op 13 VVE-scholen.

Scholen worden aangeduid als VVE-school als:

- er sprake is van minimaal 10% gewichtenleerlingen op schoolniveau (dit is ook landelijk een geaccepteerd percentage)
- er op een kleine school (< 100 leerlingen) in de groepen 1 en 2 in totaal 8 of meer doelgroepkinderen onderwijs volgen.

In groep 1 en 2 zijn de leerlingen in juni getoetst.

In groep 3 is in juni getoetst op Technisch lezen met de Drie Minuten Toets (DMT) en op Rekenen E3 (dit geldt niet voor de KIJK! methode).

De resultaten van de toetsen van de leerlingen zijn getotaliseerd aan de gemeente aangeleverd.

Voor de CITO-toets worden de uitslagen weergegeven in niveau I t/m V.

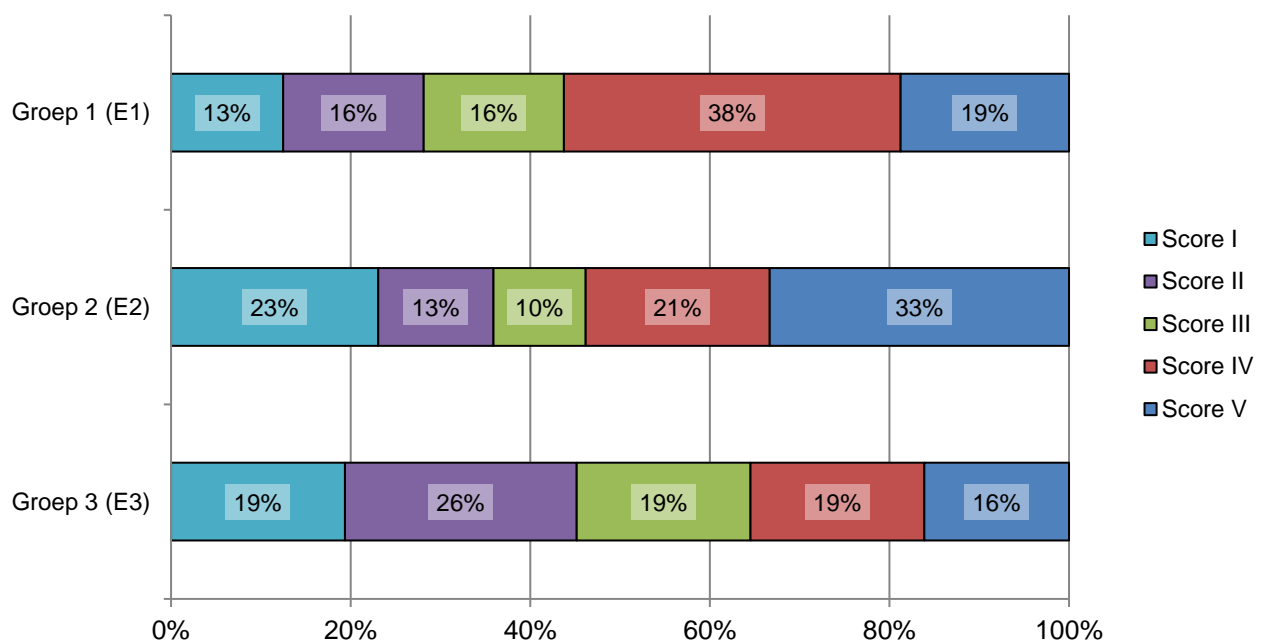
Niveau I is een score ver boven het gemiddelde, niveau V is een score ver onder het gemiddelde. Zoals gezegd, gaat de CITO-norm uit van vijf groepen van 20%. De indeling in de niveaus is dus symmetrisch opgebouwd en heeft als voordeel dat er een gemiddelde groep is.

Voor de KIJK!-toets worden de uitslagen weergegeven in Niveau OG t/m BG. De definiëring van de KIJK!-scores is als volgt:

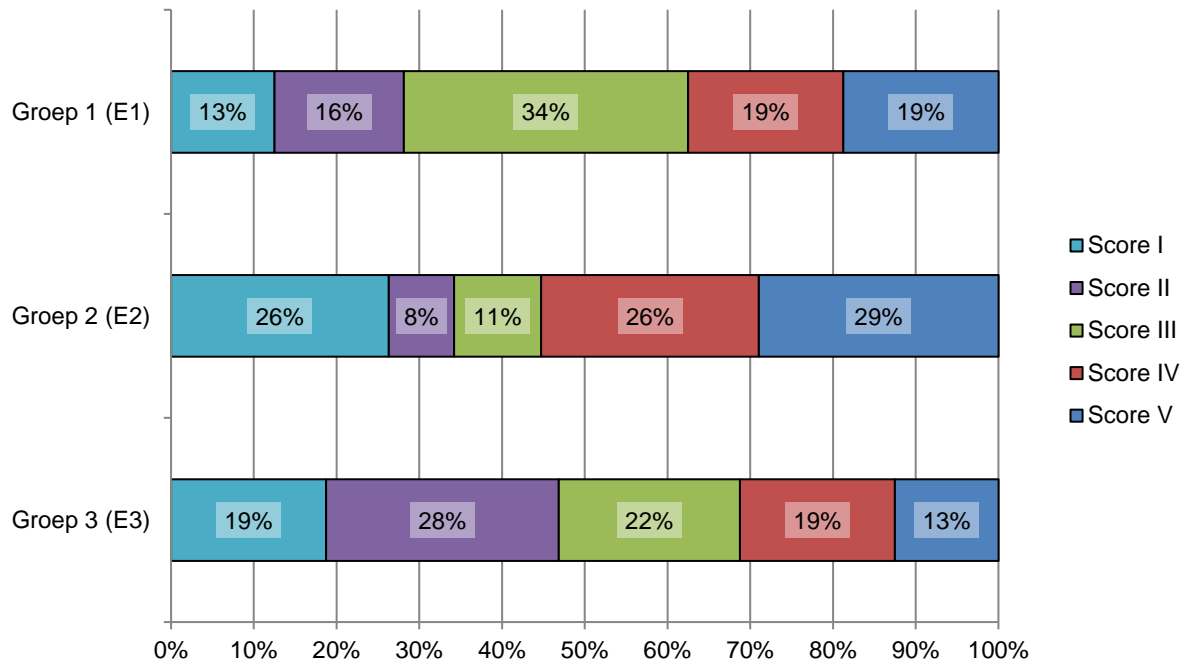
- OG (onder gemiddeld) = wanneer de ontwikkelingsleeftijd van een kind minimaal 6 maanden lager is dan de chronologische leeftijd.
- G (gemiddeld) = wanneer de ontwikkelingsleeftijd van een kind maximaal 4 maanden lager of hoger is dan de chronologische leeftijd.
- BG (boven gemiddeld) = wanneer de ontwikkelingsleeftijd van een kind minimaal 6 maanden hoger is dan de chronologische leeftijd.

Dit schooljaar zijn de gegevens van alle OPOZ-basisscholen en UNICOZ-basisscholen verwerkt in het rapport. Hierna worden de CITO-resultaten en KIJK!-resultaten basisonderwijs voor VVE-basisscholen nader geanalyseerd. Bij de analyse zijn de resultaten van de doelgroepkinderen getotaliseerd weergegeven.

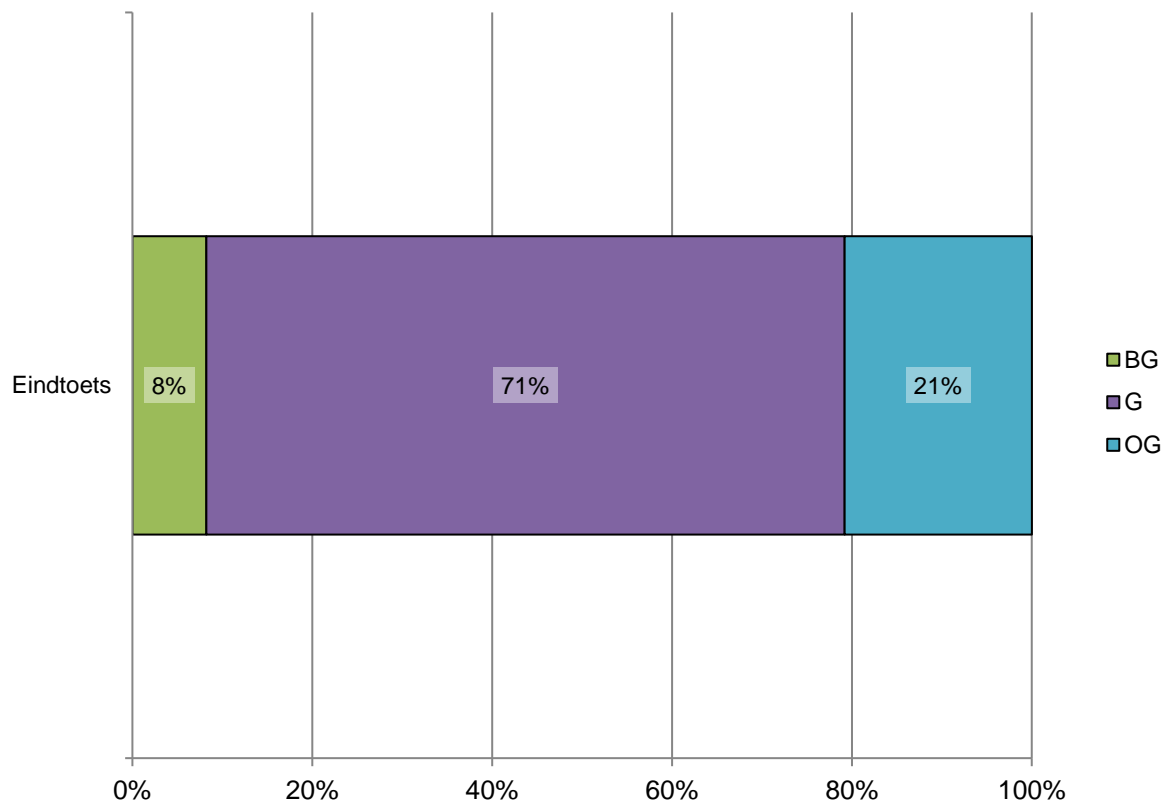
Grafiek 4.1 Uitslag getotaliseerde CITO-toets Taal voor groep 1 / 2 / 3, schooljaar 2020/2021



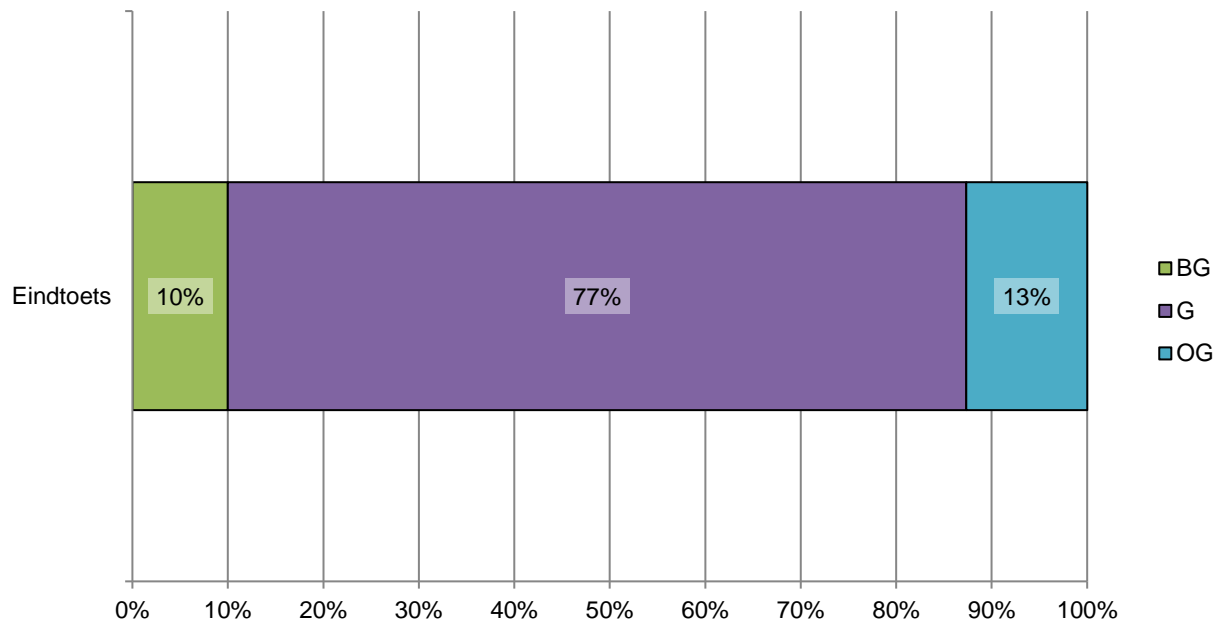
Grafiek 4.2 Uitslag getotaliseerde CITO-toets Rekenen voor groep 1 / 2 / 3, schooljaar 2020/2021



Grafiek 4.3 Uitslag getotaliseerde KIJK! Taal voor groep eindtoets 1 / 2, schooljaar 2020/2021



Grafiek 4.4 Uitslag getotaliseerde KJK! Rekenen voor groep eindtoets 1 / 2, schooljaar 2020/2021



Conclusie

De CITO-toetsscores van de doelgroepkinderen in groep 1, 2 en 3 tijdens het tweede meetmoment blijven achter bij de landelijke gemiddelden van kinderen in deze groepen in Nederland, doelgroep- en niet-doelgroepkinderen.

Het percentage doelgroepkinderen in groep 2 dat een score 'V' haalt tijdens het meetmoment aan het einde van het jaar, ligt boven de landelijke gemiddelde norm (20%) van de landelijke populatie. Het percentage doelgroepkinderen in groep 1 en groep 3 dat een score 'V' haalt tijdens het meetmoment aan het einde van het jaar, ligt onder de landelijke gemiddelde norm van 20%.

De scores op het gebied van taal zijn slechter dan die van rekenen. Op het gebied van taal is het percentage doelgroepkinderen dat een 'V' scoort in groep 2 het hoogst. Op het gebied van rekenen is het percentage doelgroepkinderen dat een 'V' scoort in groep 2 het hoogst.

Uit de KJK!-resultaten blijkt dat de meeste leerlingen gemiddeld scoren. Dit betekent dat de ontwikkelingsleeftijd van een kind maximaal 4 maanden lager of hoger ligt dan de chronologische leeftijd.

5. Resultaten doelgroepkinderen basisonderwijs uitgedrukt in leerwinst

Voor de beoordeling van de vooruitgang van een kind is bij de CITO een leerwinstmeting ontwikkeld. Door de scholen wordt bekeken wat de score en de leerwinst van elk doelgroepkind is. Hierbij wordt de leerwinst gerelateerd aan de gemiddelde leerwinst van het kind bij de vorige afname.

Om de effecten globaal op langere termijn te bekijken hebben de scholen ook de doelgroepkinderen gevolgd in groep 3. De scholen hebben de leerwinstgegevens getotaliseerd aangeleverd.

Hieronder staan de toetsresultaten van de CITO-toets van de doelgroepkinderen, uitgedrukt in leerwinst. Het betreft een vergelijking van het vaardigheidsniveau (I t/m V) met het vaardigheidsniveau van de voorgaande afname van elk kind individueel.

Score 1 = het aantal doelgroepkinderen met minder leerwinst dan gemiddeld (het relatieve vaardigheidsniveau is minder vooruitgegaan in vergelijking met vorige afname).

Score 2 = het aantal doelgroepkinderen met een leerwinst gelijk aan het gemiddelde (vaardigheidsniveau is even veel gestegen als bij de vorige afname).

Score 3 = het aantal doelgroepkinderen met meer leerwinst dan gemiddeld (het vaardigheidsniveau is meer vooruitgegaan dan bij de vorige afname).

Bij de KIJKI-methode wordt een andere methode gehanteerd. Het betreft een vergelijking van het vaardigheidsniveau/ontwikkelingsleeftijd (BG t/m OG) met het vaardigheidsniveau/ontwikkelingsleeftijd van de voorgaande afname van elk kind individueel.

Score 1 = aantal doelgroepkinderen met minder leerwinst dan gemiddeld (het kind gaat in zijn ontwikkelingsleeftijd 10 maanden of minder vooruit in een jaar).

Score 2 = aantal doelgroepkinderen met leerwinst gelijk aan gemiddelde (het kind gaat in zijn ontwikkelingsleeftijd 12 maanden vooruit in een jaar).

Score 3 = aantal doelgroepkinderen met meer leerwinst dan gemiddeld (het kind gaat in zijn ontwikkelingsleeftijd 14 maanden of meer vooruit in een jaar).

Voorbeeld van een toetschema in de tijd:

	tijd	->	->	->	->	->
	groep 1		groep 2		groep 3	
Taal	E1		E2		E3	

In groep 1 van de basisschool wordt in juni de toets E1 afgenomen, in groep 2 E2 en in groep 3 E3. Voor de leerwinst wordt E1 vergeleken met E2, en E2 met E3. Het gaat dus om de leerwinst na een volledig schooljaar.

Normen

Voor de gemeentelijke VVE-monitor 2020/2021 is het volgende streven afgesproken:

- Bij de CITO-toetsen voor kleuters, behaalt minimaal 40% van de doelgroepkinderen op de E2-toets een meer dan gemiddelde vaardigheidsgroei in vergelijking met het resultaat op de E1-toets.
- Bij de KIJKI-methode voor kleuters, behaalt minimaal 40% van de doelgroepkinderen op de laatste eindafname een meer dan gemiddelde vaardigheidsgroei in vergelijking met het resultaat bij de eindafname een jaar eerder.

Tabel 5.1 Toetsresultaten van doelgroep leerlingen, uitgedrukt in leerwinst, schooljaar 2020/2021
CITO-toets groep 1 / 2 Taal voor kleuters

CITO-toets 1/2 Taal voor kleuter	Score																	
	I			II			III			IV			V			Totaal		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
E2 t.o.v. E1	0%	100%	0%	50%	0%	50%	25%	25%	50%	29%	14%	57%	67%	17%	17%	38%	24%	38%
n=															8	5	8	

De totaalkolom in bovenstaande tabel laat zien hoe verhoudingsgewijs de score is van alle doelgroep leerlingen tezamen, ongeacht het vaardigheidsniveau: 38% van de leerlingen heeft een score '3': meer leerwinst dan gemiddeld.

De percentages, vermeld onder de vaardigheidsniveaus I t/m V tonen de leerwinst *binnen* de vaardigheidsniveaus. Bij 17% van de leerlingen met een vaardigheidsniveau V is er meer leerwinst dan gemiddeld: zij scoren een '3' bij de eindtoets t.o.v. de score bij eerdere afname.

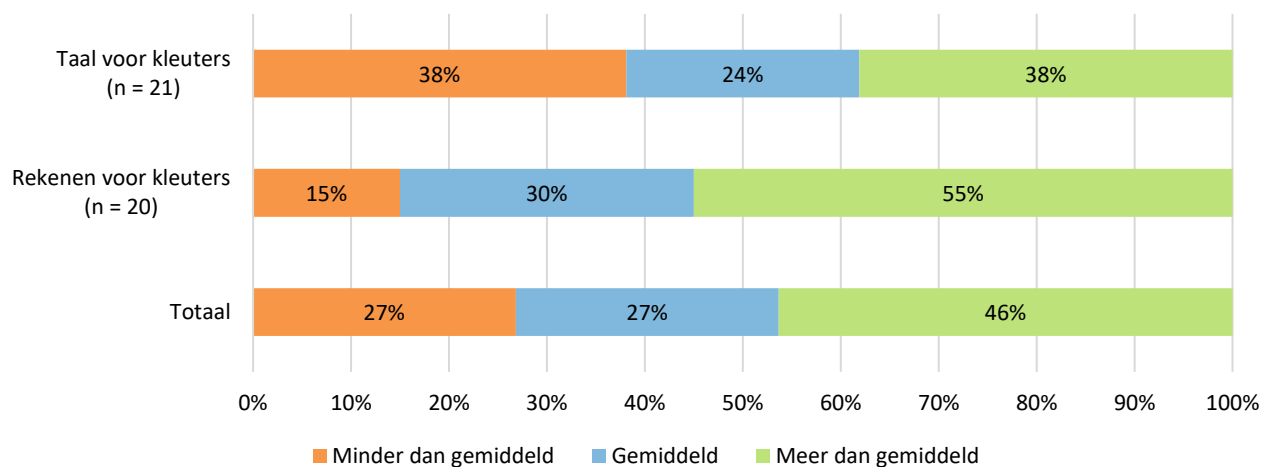
Tabel 5.2 Toetsresultaten van doelgroep leerlingen, uitgedrukt in leerwinst, schooljaar 2020/2021
CITO-toets groep 1 / 2 Rekenen voor kleuters

CITO-toets 1/2 Rekenen voor kleuter	Score																	
	I			II			III			IV			V			Totaal		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
E2 t.o.v. E1	0%	67%	33%	-	-	-	100%	0%	0%	25%	0%	75%	11%	22%	67%	15%	30%	55%
n=															3	6	11	

Bij de toetsresultaten op de Rekentoets voor kleuters heeft 55% van de leerlingen een meer dan gemiddelde leerwinst geboekt. We zien dat bij dat bij 67% van de leerlingen met vaardigheidsniveau V het vaardigheidsniveau bovengemiddeld is.

Grafiek 5.1 laat de totale leerwinst van de doelgroep leerlingen zien. Als de uitslagen van de taal- en rekentoets worden gecombineerd, dan behaalt 46% een meer dan gemiddelde leerwinst.

Grafiek 5.1 Leerwinst van doelgroep leerlingen, schooljaar 2020/2021
CITO-toetsen groep 1 / 2 Taal en Rekenen

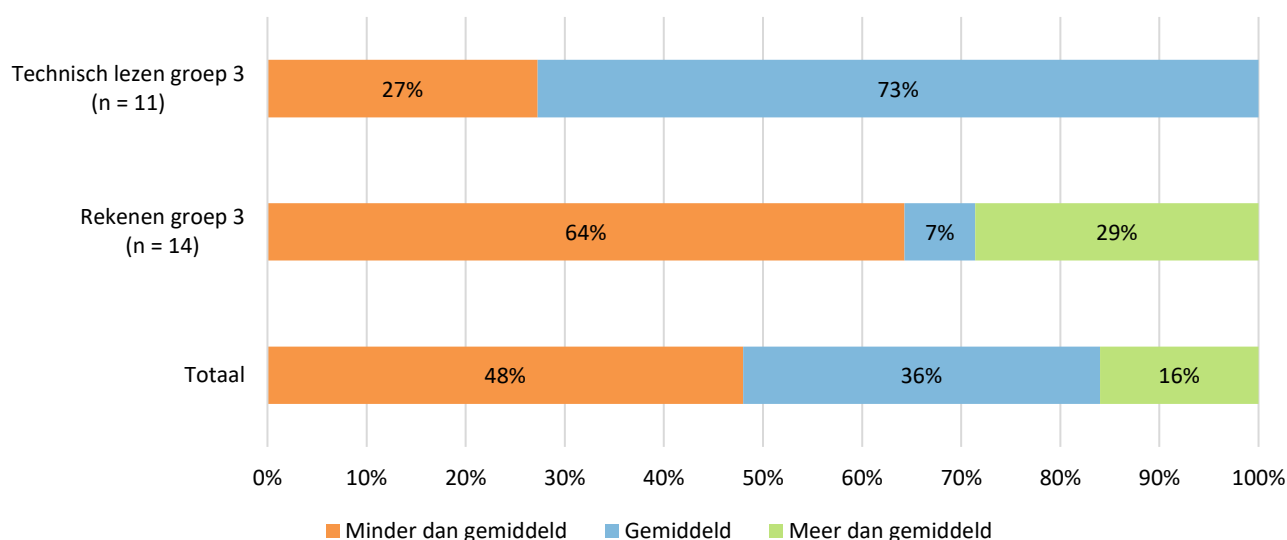


Tabel 5.3 Toetsresultaten van doelgroep leerlingen, uitgedrukt in leerwinst, schooljaar 2020/2021 CITO-toets groep 3.

CITO-toets	Score																	
	I			II			III			IV			V			Totaal		
E3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
DMT E3 t.o.v. E2	0%	100%	0%	0%	100%	0%	100%	0%	0%	0%	11%	0%	0%	100%	0%	27%	73%	0%
Rekenen E3 t.o.v. E2	0%	0%	100%	50%	0%	50%	100%	0%	0%	75%	0%	25%	50%	50%	0%	64%	7%	29%
Totaal	0%	50%	50%	29%	43%	29%	100%	0%	0%	50%	33%	17%	25%	75%	0%	48%	36%	16%
															n=	12	9	4

De leerlingen uit groep drie presteren op rekenen beter dan op technisch lezen: 29% van de leerlingen boekt meer leerwinst dan gemiddeld op het gebied van rekenen tegen 0% op technisch lezen. Geen enkele leerling met het laagste vaardigheidsniveau (een V) scoort een meer dan gemiddelde leerwinst.

Grafiek 5.2 Leerwinst van doelgroep leerlingen, schooljaar 2020/2021 CITO-toetsen groep 3



Uit Grafiek 5.2 wordt duidelijk dat 64% van de leerlingen op de rekentoets een minder dan gemiddelde leerwinst boekt. Bij de taaltoets geldt dit voor 27% van de leerlingen.

Tabel 5.4 Resultaten van doelgroep leerlingen, uitgedrukt in leerwinst, schooljaar 2020/2021 KIJK! Beginnende geletterdheid kleuters eindafname in vergelijking met eindafname jaar eerder

KIJK! 1/2 Beginnende geletterdheid kleuters	Score												
	BG			G			OG			Totaal			
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	
E(t) t.o.v. E(t-1)	38%	13%	50%	20%	45%	35%	31%	21%	48%	23%	38%	39%	
										n=	39	63	65

Bij de KIJK-resultaten op gebied van beginnende geletterdheid voor kleuters heeft 39% van de leerlingen waarbij de eindafname E(t) vergeleken is met de eindafname van voorgaand jaar E(t-1) een meer dan

gemiddelde leerwinst geboekt. Van de leerlingen die op de eerste eindtoets onder gemiddeld scoorden, behaalt 31% een minder dan gemiddelde leerwinst.

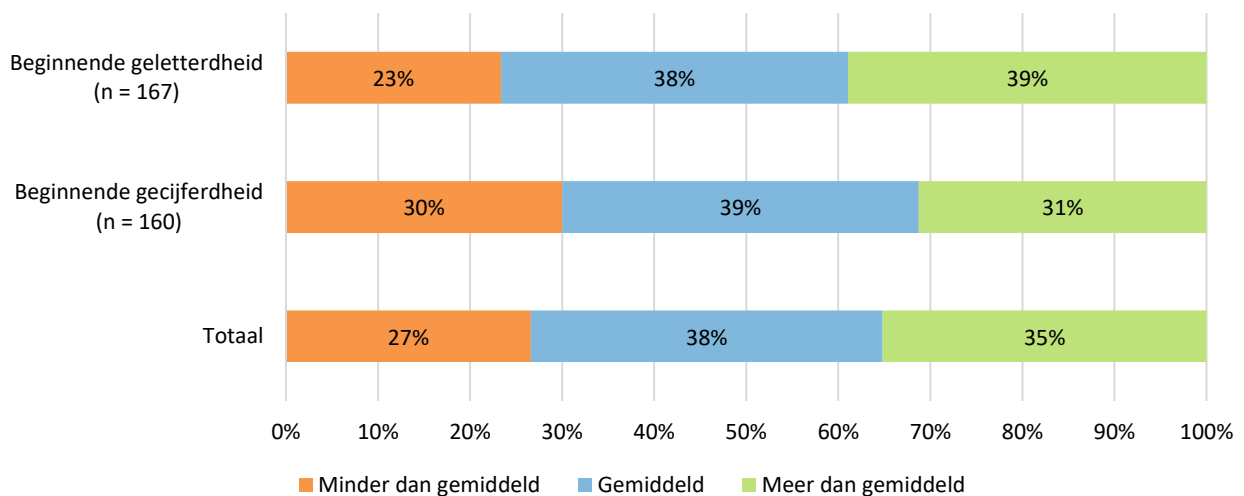
Tabel 5.6 Resultaten van doelgroep leerlingen, uitgedrukt in leerwinst, schooljaar 2020/2021
KIJK! Beginnende gecijferdheid kleuters eindafname in vergelijking met eindafname jaar eerder

KIJK! 1/2 Beginnende gecijferdheid kleuters	Score											
	BG			G			OG			Totaal		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
E(t) t.o.v. E(t-1)	43%	36%	21%	23%	50%	28%	44%	12%	44%	30%	39%	31%
	n=									48	62	50

Bij de KIJK-resultaten op gebied van beginnende gecijferdheid voor kleuters heeft 31% van de leerlingen waarbij de eerste eindafname E(t) vergeleken is met de eindafname van een jaar eerder E(t-1) een meer dan gemiddelde leerwinst geboekt. Van de leerlingen die bij de eerste eindtoets onder gemiddeld scoorden, behaalt 44% een minder dan gemiddelde leerwinst.

Grafiek 5.3 laat de totale leerwinst van de doelgroep leerlingen zien. Als de uitslagen van beginnende geletterdheid en gecijferdheid worden gecombineerd, dan behaalt 35% een meer dan gemiddelde leerwinst.

Grafiek 5.3 Leerwinst van doelgroep leerlingen, schooljaar 2020/2021
KIJK! Beginnende geletterdheid en Beginnende gecijferdheid



Conclusie

Bij de kleuters die beoordeeld worden op basis van de CITO-toets boekt 38% en 55% meer dan gemiddelde leerwinst op respectievelijk taal en rekenen in het schooljaar 2020/2021. De gemiddelde vaardigheidsgroei (voor beide onderdelen samen) bedraagt 46%. Deze percentages zijn hoger dan het streven waarbij 40% van de doelgroepkinderen een meer dan gemiddelde leerwinst moest behalen.

Bij de kleuters die beoordeeld worden op basis van de KIJK!-methode en waarbij de eindafnames met elkaar vergeleken zijn boekt 39% en 31% een meer dan gemiddelde leerwinst op respectievelijk beginnende geletterdheid en gecijferdheid in het schooljaar 2020/2021. Deze percentages zijn lager dan het streven waarbij 40% van de doelgroepkinderen een meer dan gemiddelde leerwinst moest behalen.

6. Het aantal kinderen dat probleemloos overgaat naar groep 3

Jaarlijks beoordeelt de Inspectie van het Onderwijs of er aanwijzingen zijn dat een school onvoldoende kwaliteit levert. Op basis van een risicoanalyse en eventueel nader onderzoek wordt dan bepaald hoeveel toezicht een school nodig heeft. Eén van de items waarop een basisschool beoordeeld wordt is het aantal kinderen dat probleemloos overgaat naar groep 3. De norm hiervoor is als volgt:

- In groep 3 van de basisschool is (peildatum 1 oktober) minimaal 80% van de doelgroepkinderen zonder kleuterverlenging doorgestroomd van groep 2 naar groep 3. Landelijk is dit 88% bij de gemiddelde populatie (inspectienorm).

Een percentage lager dan 88 is voor de Inspectie aanleiding tot het bespreken en vragen om aanscherping van beleid van kleuter-verlengingen. In Zoetermeer willen we zien hoe hoog het aantal kleuterverlengingen in groep 3 is, en willen we dit in verhouding brengen met de VVE.

Tabel 6.1: Aantal doelgroepkinderen op VVE-basisscholen in groep 3 met / zonder kleuterverlenging, per 1 oktober, 2015 t/m 2021.

	VVE-basisscholen						
	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Aantal leerlingen in groep 3	296	283	314	246	176	303	350
Aantal doelgroepkinderen in groep 3	150	119	152	115	73	116	123
Aantal doelgroepkinderen in groep 3 zonder kleuterverlenging	119	95	123	81	57	102	96
Percentage doelgroepkinderen in groep 3 zonder kleuterverlenging	79%	80%	81%	70%	78%	88%	78%
Zoetermeerse norm (doelgroepkinderen)	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%
Landelijke norm (normale populatie)	88%	88%	88%	88%	88%	88%	88%

Conclusie

Met een percentage doelgroepkinderen in groep 3 zonder kleuterverlenging van 79% is de doelstelling van 80% dit jaar net niet behaald.

Bijlage 1: overzicht van alle kinderopvanglocaties die VVE aanbieden en VVE-scholen en de verspreiding over Zoetermeer

Tabel met Speeltaalhuizen

Per 2020 worden op alle peuteropvang locaties van Kern Kinderopvang en De Drie Ballonnen VVE aangeboden. De voormalige Speelhuizen zijn omgevormd tot Speeltaalhuizen.

Wijk	Kinderopvanglocaties
Dorp, Palenstein, Driemanspolder	Het Eendennest, Jacobsvlinder, IKC De Meerpaal
Meerzicht	KC DE Entree, IKC De Piramide, Princes Amalia, De Regenboog, IKC Het Zwanenbos, IKC Het Zwanenbos dependance, De Vijf Pilaren
Buytenwegh de Leyens	IKC De Buytenkans, Het Lijsternest, IKC Het Plankier, IKC De Watersnip,
Seghwaert / Noordhove	De Buut, IKC Meester Verwers, KC De Spelevaert, KC De Touwladder, IKC De Triangel
Rokkeveen	IKC De Edelsteen, Het Kiwinest, Het Palet, IKC De waterlelie
Oosterheem	IKC Florence Nightingale, Het Koekoeksnest, Het Meeuwennest, IKC De Trinoom, De Drie Ballonnen Oosterheem

Tabel met VVE-scholen

Wijk	VVE school
Dorp, Palenstein, Driemanspolder	Meerpaal en de Vijverburgh, Achtsprong, Jacobsvlinder
Meerzicht	Het Zwanenbos, IKC de Entree Regenboog
Buytenwegh de Leyens	De Watersnip, IKC Buytenkans
Seghwaert / Noordhove	De Triangel, Touwladder
Oosterheem	Trinoom en Floreem Nightingale

Bijlage 2: overzicht tabellen / grafieken CITO-resultaten voorschoolse educatie

Tabel Uitslag CITO-toets Taal voor peuters P1

Taal	Score					Totaal	n	Niet toetsbaar
	I	II	III	IV	V			
Peuters P1								
2020-2021	0%	0%	32%	26%	42%	100%	19	20
2019-2020	11%	23%	14%	25%	27%	100%	96	9
2018-2019	16%	12%	14%	24%	34%	100%	74	14
2017-2018	17%	18%	11%	22%	32%	100%	183	15
2016-2017	14%	10%	15%	25%	36%	100%	100	15
2015-2016	11%	10%	15%	26%	39%	100%	93	18
2014-2015	12%	16%	14%	17%	41%	100%	86	
2013-2014	10%	16%	11%	20%	43%	100%	109	25
CITO-norm	20%	20%	20%	20%	20%	100%		

Tabel Uitslag CITO-toets Rekenen voor peuters P1

Rekenen	Score					Totaal	n	Niet toetsbaar
	I	II	III	IV	V			
Peuters P1								
2020-2021	0%	0%	18%	35%	47%	100%	17	20
2019-2020	16%	27%	13%	17%	27%	100%	89	8
2018-2019	25%	13%	12%	32%	19%	100%	69	21
2017-2018	15%	15%	18%	16%	35%	100%	159	17
2016-2017	16%	10%	17%	27%	31%	100%	94	15
2015-2016	19%	16%	15%	14%	35%	100%	79	24
2014-2015	11%	12%	16%	35%	27%	100%	75	
2013-2014	17%	11%	23%	23%	26%	100%	100	26
CITO-norm	20%	20%	20%	20%	20%	100%		

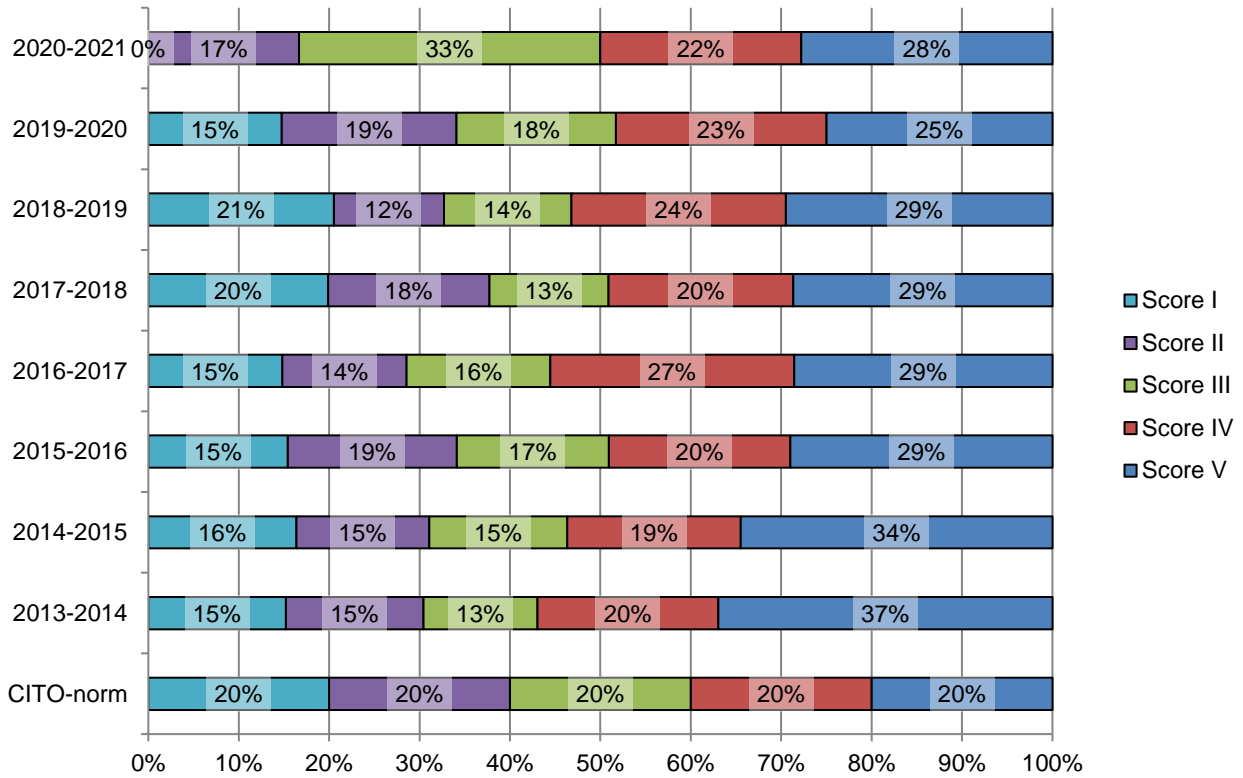
Tabel Uitslag CITO-toets Taal voor peuters P2

Taal	Score					Totaal	n	Niet toetsbaar
	I	II	III	IV	V			
Peuters P2								
2020-2021	0%	35%	35%	18%	12%	100%	17	20
2019-2020	19%	15%	23%	21%	23%	100%	80	5
2018-2019	24%	12%	15%	23%	26%	100%	82	9
2017-2018	23%	18%	15%	19%	26%	100%	204	13
2016-2017	16%	18%	17%	29%	20%	100%	89	10
2015-2016	19%	26%	18%	16%	21%	100%	121	9
2014-2015	21%	13%	16%	21%	29%	100%	91	
2013-2014	20%	15%	14%	20%	31%	100%	121	8
CITO-norm	20%	20%	20%	20%	20%	100%		

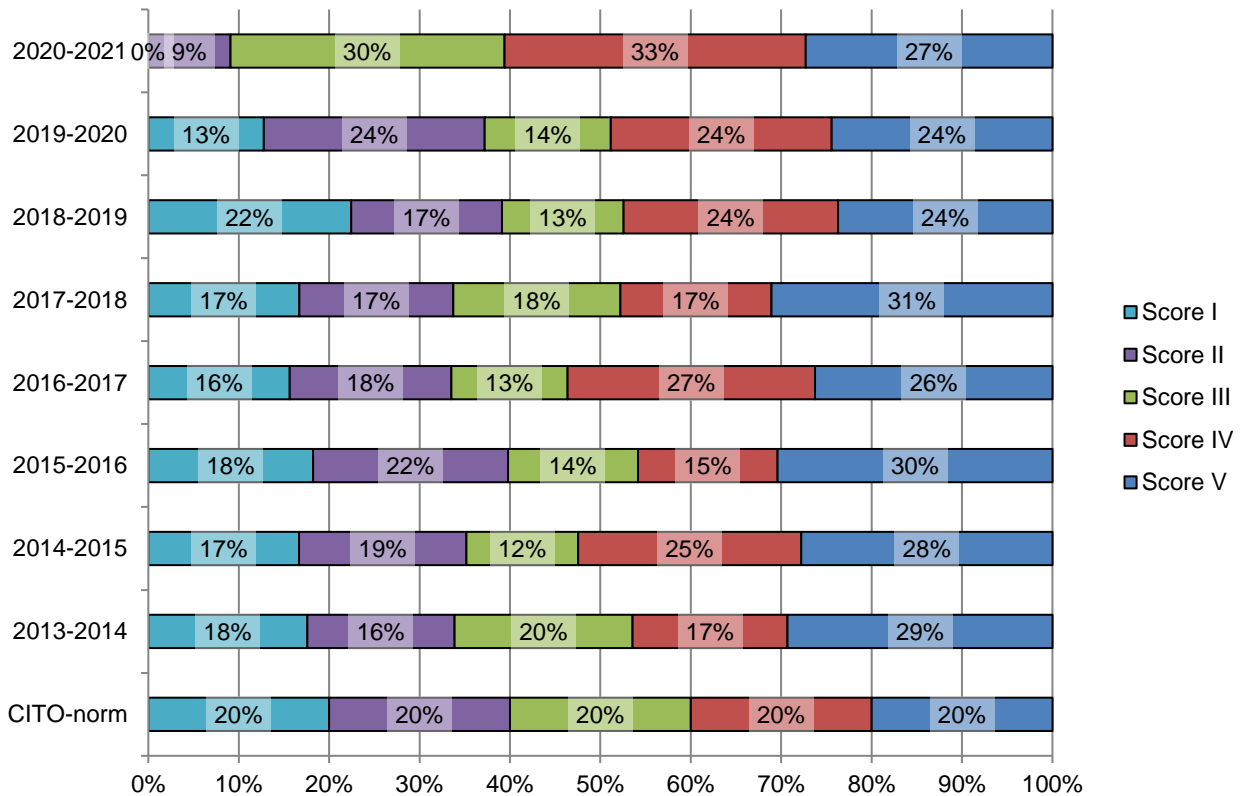
Tabel Uitslag CITO-toets Rekenen voor peuters P2

Rekenen	Score					Totaal	n	Niet toetsbaar
	I	II	III	IV	V			
Peuters P2								
2020-2021	0%	19%	44%	31%	6%	100%	16	20
2019-2020	10%	22%	14%	33%	22%	100%	83	9
2018-2019	21%	20%	15%	17%	28%	100%	87	9
2017-2018	18%	19%	19%	17%	27%	100%	182	13
2016-2017	15%	27%	8%	28%	21%	100%	86	10
2015-2016	18%	25%	14%	17%	26%	100%	102	7
2014-2015	22%	24%	9%	16%	29%	100%	87	
2013-2014	18%	20%	17%	13%	32%	100%	139	8
CITO-norm	20%	20%	20%	20%	20%	100%		

Grafiek Uitslag getotaliseerde CITO-toets P1 + P2 TAAL voor peuters



Grafiek Uitslag getotaliseerde CITO-toets P1 + P2 REKENEN voor peuters

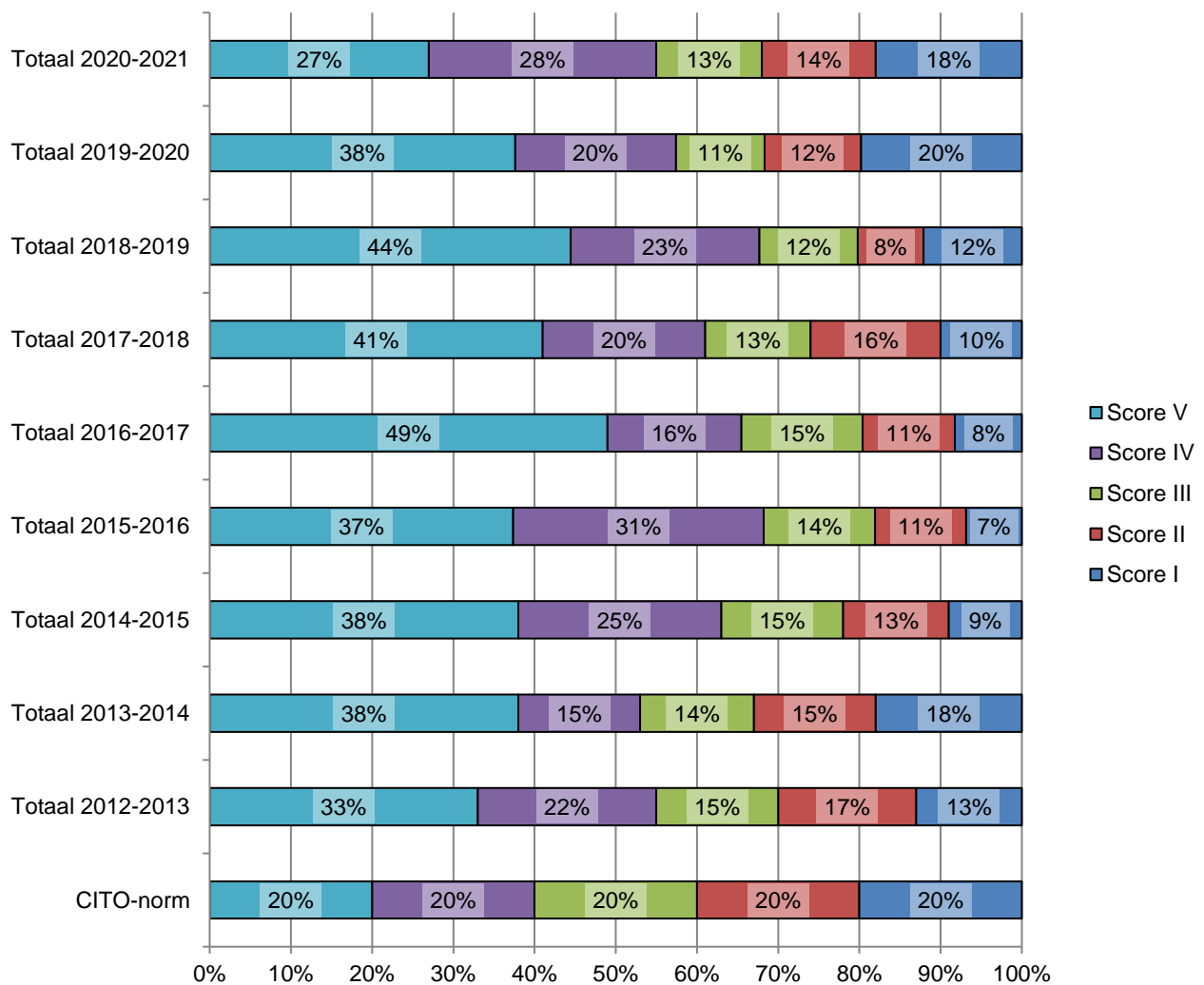


Bijlage 3: overzicht tabellen / grafieken CITO-resultaten vroegschoolse educatie

Tabel CITO-scores groep 1/2 TAAL

CITO-scores	Alle doelgroepkinderen						
CITO-toets 1/2	Score						
Taal voor kleuter	I	II	III	IV	V	Totaal	n=
E1	13%	16%	16%	38%	19%	100%	32
E2	23%	13%	10%	21%	33%	100%	39
Totaal 2020-2021	18%	14%	13%	28%	27%	100%	71
Totaal 2019-2020	20%	12%	11%	20%	38%	100%	76
Totaal 2018-2019	12%	8%	12%	23%	44%	100%	122
Totaal 2017-2018	10%	16%	13%	20%	41%	100%	132
Totaal 2016-2017	8%	11%	15%	16%	49%	100%	194
Totaal 2015-2016	7%	11%	14%	31%	37%	100%	321
Totaal 2014-2015	9%	13%	15%	25%	38%	100%	302
Totaal 2013-2014	18%	15%	14%	15%	38%	100%	323
CITO-norm	20%	20%	20%	20%	20%		

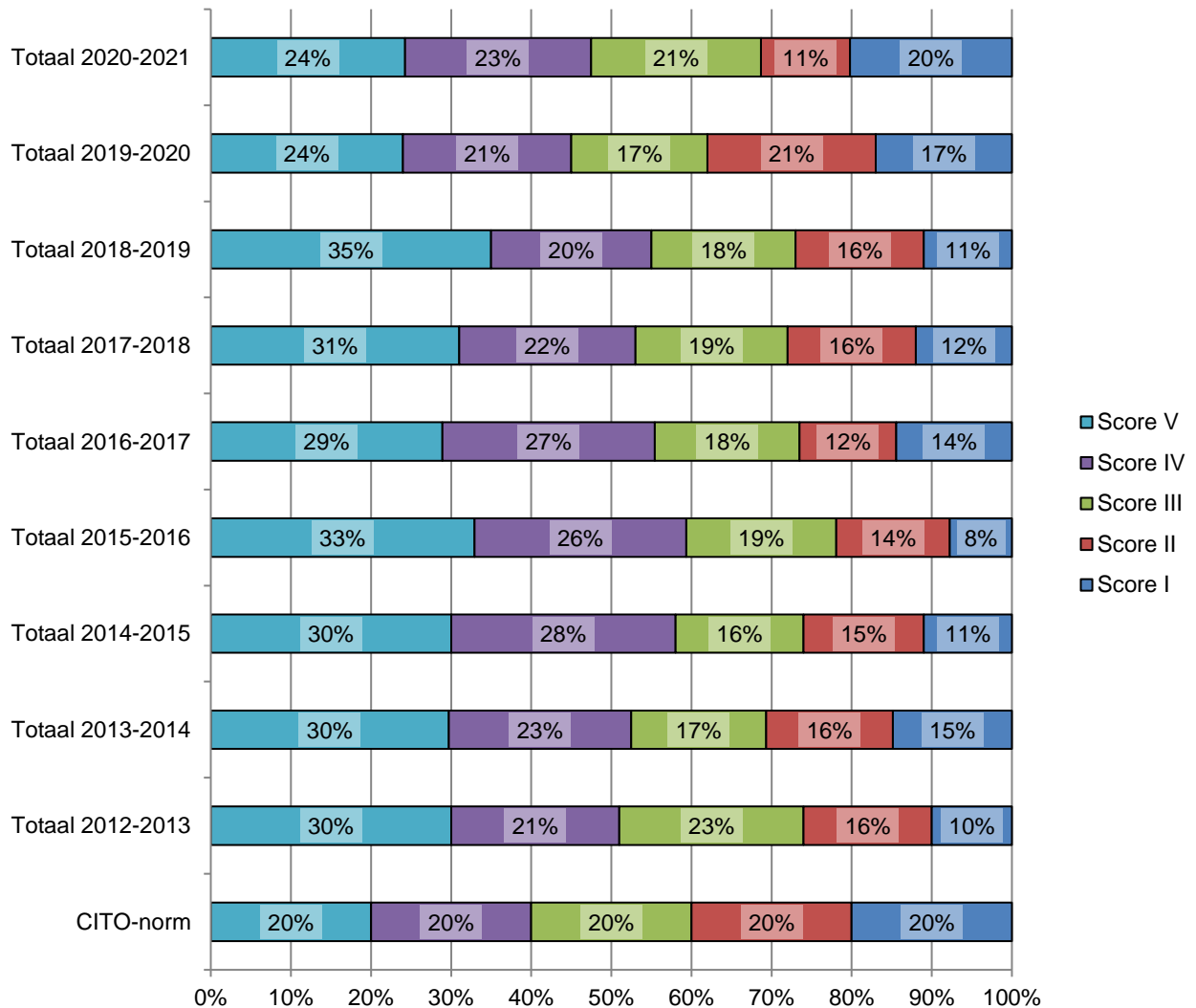
Grafiek Uitslag getotaliseerde CITO-toets groep 1 /2 TAAL



Tabel CITO-scores groep 1/2 Rekenen

CITO-scores	Alle doelgroepkinderen					Totaal	n=
	Score						
CITO-toets 1/2	I	II	III	IV	V		
Rekenen voor kleuters							
E1	13%	16%	34%	19%	19%	100%	32
E2	26%	8%	11%	26%	29%	100%	38
Totaal 2020-2021	20%	11%	21%	23%	24%	100%	70
Totaal 2019-2020	17%	21%	17%	21%	24%	100%	76
Totaal 2018-2019	11%	16%	18%	20%	35%	100%	122
Totaal 2017-2018	12%	16%	19%	22%	31%	100%	134
Totaal 2016-2017	14%	12%	18%	27%	29%	100%	166
Totaal 2015-2016	8%	14%	19%	26%	33%	100%	310
Totaal 2014-2015	11%	15%	16%	28%	30%	100%	304
Totaal 2013-2014	15%	16%	17%	23%	30%	100%	321
CITO-norm	20%	20%	20%	20%	20%	100%	

Grafiek Uitslag getotaliseerde CITO-toets groep 1/2 REKENEN



Tabel CITO-scores groep 3

CITO-scores	Alle doelgroepkinderen						
CITO-toets	Score						
E3	I	II	III	IV	V	Totaal	n=
Rekenen	19%	28%	22%	19%	13%	100%	32
DMT	19%	26%	19%	19%	16%	100%	31
Totaal 2020-2021	19%	27%	21%	19%	14%	100%	63
Totaal 2019-2020	16%	15%	18%	20%	30%	100%	92
Totaal 2018-2019	15%	10%	18%	13%	43%	100%	67
Totaal 2017-2018	20%	18%	18%	20%	24%	100%	182
Totaal 2016-2017	19%	17%	18%	18%	28%	100%	249
Totaal 2015-2016	9%	16%	23%	20%	32%	100%	326
Totaal 2014-2015	18%	17%	22%	21%	22%	100%	266
Totaal 2013-2014	16%	15%	19%	18%	32%	100%	332
CITO-norm	20%	20%	20%	20%	20%	100%	

CITO-scores	Doelgroepkinderen wel eerder VVE gehad						
CITO-toets	Score						
E3	I	II	III	IV	V	Totaal	n=
Rekenen	16%	26%	26%	26%	5%	100%	19
DMT	6%	33%	22%	22%	17%	100%	18
Totaal 2020-2021	11%	30%	24%	24%	11%	100%	37
Totaal 2019-2020	13%	11%	21%	21%	34%	100%	56
Totaal 2018-2019	9%	15%	18%	14%	44%	100%	79
Totaal 2017-2018	19%	14%	24%	24%	20%	100%	59
Totaal 2016-2017	21%	17%	18%	16%	28%	100%	111
Totaal 2015-2016	10%	17%	25%	19%	29%	100%	149
Totaal 2014-2015	19%	16%	19%	21%	24%	100%	201
Totaal 2013-2014	14%	16%	19%	18%	33%	100%	252
CITO-norm	20%	20%	20%	20%	20%	100%	

Grafiek Uitslag getotaliseerde CITO-toets groep 3, alle doelgroepkinderen.

